

передумовою адаптації в будь-якій ситуації, оскільки прийняття новизни і невизначеності є її найважливішою умовою.

О. О. Євдокімова та І. В. Ламаш наголошують, що працівникам поліції в мінливих умовах професійної діяльності, поряд з високим рівнем розвитку професійних компетенцій, необхідні і певні психологічні якості, серед яких одним з найбільш важливих є толерантність до невизначеності.

Так О. Г. Кравченко вважає, що найважливішою цінністю сьогодні (особливо для працівників поліції) є вміння орієнтуватися в ситуації вибору, робити правильний вибір в умовах невизначеності і неоднозначності.

А. П. Альгін говорить, що до специфіки професійної діяльності поліції відносять – ризик як діяльність, пов'язану з подоланням невизначеності в ситуації неминучого вибору, в процесі якої є можливість кількісно і якісно оцінити ймовірність досягнення передбачуваного результату, невдачі і відхилення від мети. До основних факторів, що породжують невизначеність і, отже, ризик, відносяться: внутрішні чинники; фактори, пов'язані з неповнотою інформації, відомостей про об'єкт; фактори, обумовлені впливом суб'єкта на суспільне життя з метою реалізації своїх потреб; фактори, пов'язані з впливом науково-технічного прогресу на соціальне, економічне, політичне і духовне життя.

Ефективність виконання професійних завдань в поліції залежить від рівня професійної підготовки поліцейських. В сучасних невизначених умовах діяльності поліцейських успіх виконуваної ними роботи, ефективність спільної праці співробітників, психологічний клімат в колективі в значній мірі залежать від уміння регулювати свою поведінку, стримувати почуття, контролювати настрій, попри вимоги ситуації і оточуючих.

Одержано 25.04.2019

УДК 159.9:351.74

Ольга Петрівна СЛІСАРЕНКО,

студентка групи Ф6-ПСдср-15-2 ХНУВС

Науковий керівник: кандидат психологічних наук Пономаренко Я. С.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ СПЕЦИФІКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ПОЛІЦЕЙСКИМИ

Прийняття рішень є невід'ємною частиною в професійній діяльності поліцейського, оскільки їх діяльність характеризується надзвичайною складністю та напруженістю. Продуктом професійної діяльності екстремальних професій є рішення, що регулюють успішну організацію праці, першочергове вирішення проблем, упорядкування справ по їх важливості та ефективність праці.

Т. А. Індіна у дослідженні регуляторно-особистісних механізмів прийняття рішень в надзвичайних ситуаціях на прикладі діяльності фахівців екстремальних професій зазначає, що провідну роль на всіх етапах підготовки, організації та реалізації рішення грає система усвідомленої саморегуляції

людини, яка забезпечує включеність особистісних і когнітивних ресурсів в процес прийняття рішення, забезпечуючи управління і контроль за ефективністю прийнятого рішення з боку свідомості. Авторка вважає, що розвиток індивідуальної усвідомленої саморегуляції є основою ефективності професійної діяльності та, зокрема, ефективності прийняття рішень.

Ефективність прийняття рішень, згідно запропонованого підходу, проявляється в пошуку суб'єктом необхідної інформації для аналізу значущих зовнішніх і внутрішніх умов прийняття рішення, в усвідомленому порівнянні альтернатив рішення з урахуванням поставлених цілей, в продуманості способів і засобів реалізації рішення, адекватних ситуації, в усвідомленій оцінці результатів і наслідків прийнятого рішення.

Вивченням особливостей прийняття тактичних рішень поліцейськими займався П. Н. Войнов, який наголошував на тому, що виконання працівниками поліції службово-бойових завдань часто пов'язано з діями в складних, екстремальних ситуаціях, що вимагають негайного прийняття правильного тактичного рішення.

Проведений нами теоретичний аналіз наукової літератури свідчить про систематизацію деяких суб'єктивно-емоційних чинників, які негативно починаються на оцінці ситуації, і, відповідно, на прийнятому рішенні. Серед таких факторів можна виділити наступні:

1. «Фактор упередженості» найбільш часто виникає під час оцінки можливостей злочинців. Це проявляється в завищенні або заниженні своїх можливостей або можливостей противника. Часто співробітник поліції в більшій мірі спирається на ті факти, якими підтверджується його колишня оцінка, і не довіряє фактам, які їй суперечать.

2. «Фактор підміни дійсного бажаним» проявляє свою дію в тому випадку, якщо поставлена мета суперечить можливостям співробітника. Він не знаходить аргументів, що становлять основу необхідних тактичних дій, і тому в умовах дефіциту часу передбачає, що виконає поставлене завдання. У такій ситуації відбувається виникнення невиправданого оптимізму і самообману.

3. «Фактор ризику» передбачає наявність обставин, що посилюють можливість настання негативних наслідків. Якщо така можливість буде врахована на достатньому рівні, то це буде сприяти правильному вибору тактичних дій. Якщо настання несприятливих наслідків перебільшується, то співробітники мобілізують сили і засоби в більшому обсязі, ніж це потрібно.

4. «Фактор егоцентризму» полягає в надмірно завищеній оцінці своїх здібностей і можливостей. Прагнення домогтися виконання поставленого завдання мобілізує всі внутрішні резерви і способи його досягнення, без урахування безлічі об'єктивних обставин. Даний фактор також може проявитися в порушенні морально-етичних норм поведінки і навіть в протиправні дії з боку співробітника поліції.

Одержано 16.04.2019

